

WKR.

Inbreng Wetenschappelijke Klimaatraad voor het rondetafelgesprek over het aanvullend klimaatpakket

15 mei 2025

Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR):

Er is geen enkele aanleiding voor minder urgentie op klimaatbeleid – niet alleen om in 2030 resultaat te zien, maar ook om te kunnen versnellen richting een klimaatneutraal en klimaatbestendig 2050. Hiermee houden we onze samenleving leefbaar, veilig en toekomstbestendig.

We zien:

- ▶ Dat klimaat nog steeds **hoog op de agenda van burgers** staat: er zijn talloze maatschappelijke initiatieven op veel verschillende terreinen. Tegelijkertijd zijn veel Nederlanders op dit moment niet tevreden over wat de regering bereikt met het klimaatbeleid. Mensen missen een langetermijnvisie met een consistente koers en perspectief en vinden dat er meer daadkracht nodig is.
- ▶ Een **verschuiving naar andere prioriteiten**. Met name geopolitieke ontwikkelingen vragen aandacht voor veiligheid en weerbaarheid. Dat kan ook in het belang zijn van klimaat: we worden meer zelfvoorzienend en importeren minder niet-duurzame goederen.
- ▶ Dat er **geen enkele aanleiding is voor minder urgentie op klimaat**. De feiten zijn niet veranderd. Integendeel: het klimaat wordt grilliger. De gevolgen van klimaatverandering zijn hier en nu. En mitigatie blijft mondiaal achter. Kansen, maatschappelijk en technisch, worden te weinig benut.

Wat nu nodig is:

- ▶ Maatregelen die passen bij de huidige prioriteiten en dus voordelen hebben voor woningbouw, veiligheid, autonomie, gezondheid van mensen en dieren, bestaanszekerheid;
- ▶ Maatregelen die voorsorteren op wat nodig is in 2040 en 2050;
- ▶ Consistent en stabiel beleid.

Hoe?

Investeren in de energie- infrastructuur

- ▶ Inzetten op netverzwaring en vraagsturing.
- ▶ Versnellen van procedures en creëren van vergunningsruimte voor energietransitie (infrastructuur voor duurzame energiedragers en duurzame mobiliteit, verduurzaming woningen).

Inzetten op duurzaam gedrag en energiebesparing bij burgers en bedrijven

- ▶ Makkelijker maken van duurzaam gedrag. Denk aan: het aantrekkelijker maken om duurzame producten aan te schaffen en te repareren.
- ▶ Eigenaren en VvE's ondersteunen bij de verduurzaming van woningen.
- ▶ Handhaven van de energiebesparingsverplichting voor bedrijven en de minimumstandaard voor energielabels in kantoorgebouwen.

Bedrijven en industrie

- ▶ Ontwikkelen van een visie op activiteiten die passen in een klimaatneutrale en klimaatbestendige samenleving en de bedrijvigheid die daarbij hoort.
- ▶ Inzetten op innovatie en marktontwikkeling voor duurzame producten en circulaire processen.

WKR.

Landbouw

- ▶ Meenemen van klimaatdoelen in het landbouwbeleid
- ▶ Zorgen voor perspectief voor boeren dat breder is dan financieel-economische aspecten. Ook consistent beleid en duidelijke doelen voor 2030, 2040, en 2050, het kunnen voeren van eigen regie en een eerlijke verdeling van de opgaven en opbrengsten in de voedselketen zijn nodig.

CO₂-verwijdering

- ▶ Starten met een inkoopprogramma om de opschaling van CO₂-verwijdering te stimuleren en snel ervaring op te doen met diverse methoden van permanente CO₂-verwijdering.

Wat hierbij belangrijk is:

Maak klimaatbeleid eerlijk

Klimaatbeleid en de uitvoering ervan vraagt inspanningen van iedereen, maar niet iedereen heeft gelijke middelen en mogelijkheden om die inspanningen te doen. We moeten erkennen dat verschillende groepen, zoals mensen die minder te besteden hebben, toekomstige generaties en mensen elders, net als dier- en plantensoorten, onrecht kunnen ondervinden door klimaatverandering of het aanpakken ervan. Oog voor de verdeling van kosten en baten over de maatschappij is dus nodig: een kosten-batenanalyse is essentieel. Dat moet op macro niveau (de kosten van niets doen) en op micro niveau: geld dat nu naar bijvoorbeeld de industrie gaat of naar subsidies voor elektrisch rijden, kan niet worden besteed aan zaken als ondersteuning van duurzame start ups of verduurzaming openbaar vervoer.

Handel toekomstgericht

Ontwikkel een visie op de toekomst van een klimaatneutraal en klimaatbestendig Nederland, waarin ook aandacht is voor de samenhang van de maatschappelijke opgaven. Hierdoor weten mensen, bedrijven en overheden wat ze moeten doen, wat de weg ernaar toe is en wat ze onderweg tegenkomen. Neem langetermijnbeleid op in de beleidscyclus, bijvoorbeeld in het klimaatplan dat elke 5 jaar uitkomt.

Wees consistent en heb oog voor de uitvoering

Uitvoering van beleid vergt doorzettingsvermogen, lange termijn budgettering en capaciteit. Als beleid is bepaald en de route is uitgestippeld, is het goed vast te houden en consistent beleid te voeren. Een langetermijnvisie helpt hierbij. Bedrijven en burgers moeten weten waar ze aan toe zijn en kunnen bouwen op beslissingen van de overheid. Mensen willen weten waar ze goed aan doen. Bedrijven moeten kunnen vertrouwen op beleid vanwege investeringen en bedrijfsmatige beslissingen.

Creëer ruimte voor 2050 door een doel voor 2040 te stellen

Wat de WKR betreft zet Nederland zich in om rond 2040 minstens 90% van de uitstoot van broeikasgassen te reduceren ten opzichte van 1990. Hierdoor is er meer ruimte voor de moeilijkst te reduceren uitstoot tussen 2040 en 2050. Die laatste 10 jaar zullen het meest uitdagend worden: de voor de hand liggende maatregelen hebben we dan al genomen.

Zorg voor samenhang

We hebben in Nederland op dit moment te maken met diverse maatschappelijke vraagstukken: van woningbouw en zorg tot migratie en stikstof. Deze vraagstukken hebben allemaal in meer of mindere mate met elkaar te maken. De oorzaken en gevolgen van klimaatverandering maken ze in sommige gevallen groter en/of intenser. De ene opgave aanpakken zonder oog te hebben voor de andere opgave is onverstandig. Duurzaam en sociaal beleid kan goed gecombineerd worden, bijvoorbeeld het verduurzamen van woningen van kwetsbare huishoudens, het zorgen voor goed en toegankelijk ov en/of inzetten op energiebesparing.